

THÁI THUỢNG CẢM ỨNG THIÊN

Tập 49

Chủ giảng: Lão pháp sư Tịnh Không

Địa điểm: Tịnh tông Học hội Singapore

Thời gian: 06/07/1999

Viết dịch: Ban biên dịch Pháp Âm Tuyên Lưu

Chư vị đồng học, chào mọi người! Cảm Ứng Thiên Vựng Biên nói rõ chân đế của hai chữ “trung hiếu” này, đã dùng số lượng trang rất lớn, trong đây có trích dẫn một câu nói: “*Nghiêu Thuấn dùng lòng nhân để trị vì thiên hạ, mà dân chúng đều vâng theo*”, câu nói này rất đáng để chúng ta suy nghĩ thật kỹ. Sự thật đã nói rõ, việc xã hội an định, quốc gia giàu mạnh, nhân dân hạnh phúc là có quan hệ lớn nhất với người lãnh đạo. Nếu như có một người lãnh đạo hiền minh, có thể chỉ dạy trăm họ thì thiên hạ đại trị, sự thật này chúng ta đọc thấy trong lịch sử, trong lịch sử có ghi chép tường tận. Vào thời xưa, những vị đế vương này tại sao có thể làm được? Ngày nay, dân chủ mà chúng ta tôn sùng tại sao không thể làm được? Đây lại là điều đáng để chúng ta suy nghĩ kỹ. Người lãnh đạo vào thời xưa, những quốc gia khác chúng ta không bàn đến, chỉ nói ở Trung Quốc, đều được tiếp nhận qua giáo dục tốt đẹp nhất. Đế vương muốn bồi dưỡng người nối nghiệp họ thì phải lao tâm khổ tứ đi tìm kiếm vị thầy giỏi nhất trong và ngoài nước; đạo đức, học vấn, kinh nghiệm đều hơn hẳn người thông thường. Chọn những người này đến chỉ dạy người nối nghiệp, đến dẫn dắt người nối nghiệp, để người nối nghiệp có thể tiếp nhận được giáo dục thánh hiền, thật sự hiểu được đạo lý lớn của việc làm vua, làm cha mẹ, làm thầy, cho nên xây dựng một chính quyền có thể duy trì mấy trăm năm mà không suy. Đế vương cuối triều đại quên mất lời giáo huấn của thầy, buông thả dục vọng, tùy thuận tập khí phiền não thì quốc gia này liền bị diệt vong.

Trị quốc như vậy, trị gia cũng không ngoại lệ. Gia đình muốn hưng vượng, muốn đời đời có thể tương truyền thì dựa vào cái gì? Con em tốt, con cháu tốt. Con em tốt, con cháu tốt cũng là thành tựu từ trong bồi dưỡng giáo dục, nếu như không dày công bồi dưỡng thì cũng là không làm được. Cho nên cha mẹ hiền minh thì nhất định mong muốn con cái tiếp nhận giáo dục tốt nhất, ngày nay người làm cha mẹ không phải không có cái tâm này, nhưng mà quan niệm của chúng ta đã sai lầm. Ngày nay giáo dục được tiếp nhận là giáo dục khoa học kỹ thuật, giáo dục chủ nghĩa công lợi, giáo dục này không thể gìn giữ gia đình. Vào

thời xưa, người thế hệ trước bồi dưỡng con em là lấy giáo dục thánh hiền. Đặc sắc của giáo dục thánh hiền, thứ nhất là giúp họ hiểu rõ quan hệ giữa người với người, đây là đại học vấn, đây là trí tuệ cao cấp. Người với người rốt cuộc là quan hệ gì? Nói đến tốt cùng thì người với người là quan hệ một thể. Đạo lý, sự thật này có ai biết? Ngày nay chúng ta nói ra, người ta nghe xong sẽ bật cười lớn tiếng, nói đầu óc của chúng ta có vấn đề, đó đúng như lời Lão tử nói: “Kẻ thấp kém nghe đạo sẽ cười to, không cười thì không đủ gọi là đạo.”

Đạo lý này, nhà Nho và nhà Đạo có nói đến, thế nhưng nói tường tận nhất là ở trong kinh luận Đại thừa của nhà Phật, nói với chúng ta: “Tất cả chúng sanh trong hư không pháp giới cùng với ta là một thể.” Cho nên, đại thánh đại hiền khi nhìn thấy tất cả chúng sanh tâm hạnh lương thiện, hạnh phúc mỹ mãn thì rất hoan hỷ; khi nhìn thấy chúng sanh tạo nghiệp đang chịu khổ báo thì đều đau lòng, đều rơi lệ. Đây là nhân tâm, tâm nhân từ, đây là lưu lộ của chân tình; chân tình không phải tình cảm, chân tình là tánh tình. Xã hội Trung Quốc thời xưa thường nói “tánh tình trung nhân”, không phải cảm tình trung nhân. Cảm tình trung nhân biến hóa vô thường, tánh tình trung nhân ở trong Phật pháp là Phật Bồ-tát, các ngài biết được đúng sai chân thật, tà chánh chân thật, lợi hại chân thật, việc mà các ngài hành là đạo, là nghĩa, nhà Nho gọi là “đạo, đức, nhân, nghĩa, lễ”, ở trong cảm tình đều không có những điều này. Nếu như cảm tình thuận với “đạo, đức, nhân, nghĩa, lễ”, không trái với “đạo, đức, nhân, nghĩa, lễ” thì cảm tình này chính là tánh tình. Ở trong giáo dục xã hội hiện nay, người biết được không nhiều, người giảng thì càng ít hơn, hơn nữa thông thường đại chúng cho rằng cách nói này đã lạc hậu, đã lỗi thời. Tôi nghe thấy những lời này cũng gật đầu: “Không sai, là lạc hậu, là lỗi thời rồi!” Tại sao vậy? Đây là tư tưởng của thời đại thái bình, tư tưởng của thiên hạ đại trị. Ngày nay đã đem những tư tưởng, lý niệm này vứt bỏ đi, kết quả tạo thành là thế giới động loạn, tai nạn bất thường sẽ diễn biến không cách gì tưởng tượng nổi, toàn bộ xã hội loài người phải chịu khổ nạn cực lớn.

Tai nạn hiện nay, chúng ta xem thấy từ trong tin tức, tần suất mỗi năm một nhiều hơn, mỗi lần một nghiêm trọng hơn. Chúng ta nghe thấy, chúng ta nhìn thấy, chỉ có hoang mang sợ hãi, trở tay không kịp, chẳng biết làm sao, cho rằng đây là tai họa thiên nhiên. Tai họa thiên nhiên hình thành như thế nào vậy? Tại sao lại có những tai họa này? Những tai họa này có thể tiêu trừ được không, có thể tránh khỏi được không? Thánh nhân thế xuất thế gian trả lời đều là khẳng định được, cho dù chúng ta xem thấy một số nhà tiên tri phương Tây đã nói, một câu nói sau cùng đều cho rằng: “Chúng ta có phải tiếp nhận tai nạn này hay không,

vẫn là ở hành vi của mình.” Kết luận này là chính xác, thế nhưng họ chưa có nói ra đạo lý tất nhiên này, tại sao hành vi của chúng ta có thể quyết định tai nạn có phát sinh hay không, đạo lý chưa nói rõ ràng. Đạo lý này, nhà Phật thường nói: “Duy tâm sở hiện, duy thức sở biến”; lại nói: “Hết thấy pháp từ tâm tưởng sanh.” Nếu như chúng ta thật sự hiểu rõ đạo lý này thì biết được khởi tâm động niệm của chúng ta có thể thay đổi hoàn cảnh; hoàn cảnh là y báo, y báo chuyển theo chánh báo.

Cách chuyển như thế nào? Triệt để sám hối, chân thật quay đầu thì mới được cứu, nếu chỉ sám hối ở ngoài cửa miệng thì chẳng có ích gì. Sau khi thật tâm sám hối thì lời nói việc làm của bạn sẽ rất tự nhiên quay đầu, hồi tâm hướng thiện. Từ nay về sau dùng tâm thuần thiện để đối người tiếp vật; dùng thuần là tâm yêu người, yêu vật để đối nhân xử thế tiếp vật; dùng tâm vô điều kiện, tâm vô tư, tâm không mong cầu bất kỳ sự báo đáp nào, tận tâm tận lực bố thí cúng dường tất cả chúng sanh. Đây mới gọi là chân sám hối, đây mới gọi là thật sự quay đầu. Một người sám hối thì một người được cứu; hai người sám hối thì hai người được cứu. Đừng cho rằng chúng ta chỉ có một mình chân thật sám hối thì sức mạnh rất yếu kém, Nghiêu Thuấn năm xưa cũng chỉ có một mình, vấn đề là bạn có tâm chân thành hay không? Tâm chân thành thì tự nhiên có thể cảm được người. Người tạo ác, họ cũng có Phật tánh, họ cũng có lương tâm; Phật tánh của họ, lương tâm của họ chỉ là bị mê hoặc bởi vật dục, bị chướng ngại bởi tập khí phiền não. Chúng ta dùng tâm thiện, tâm yêu thương chân thành mà vô tư bố thí cúng dường, đối đãi với họ, khi mới tiếp xúc, họ sẽ hoài nghi: “Tại sao anh đối với tôi tốt như vậy? Anh có ý đồ gì đây?” Họ vẫn phải phòng bị cẩn thận; thời gian lâu rồi, họ nhận ra bạn không có ý đồ gì với họ, dần dần thì sẽ bị cảm động. Đạo của Nghiêu Thuấn, động cơ là ở chỗ này; chư Phật Bồ-tát ứng hóa ở thế gian cũng ở chỗ này. Chúng sanh có cảm, Phật Bồ-tát liền có ứng, tại sao họ đến ứng vậy? Chúng ta phải hiểu rõ.

Do đây có thể biết, phong tục đạo đức trong xã hội đã bị hủy hoại, nguyên nhân đầu tiên đó là gì? Là chúng ta chưa có quan tâm đến con em. Đặc biệt là ở xã hội hiện đại, cha mẹ yêu thương con cái nhưng mà không quan tâm con cái, bản thân thì bận bịu công việc, bận bịu xã giao, nên thuê người giúp việc đến chăm sóc con cái của mình. Người giúp việc dù cho làm tròn trách nhiệm chăm sóc, nhưng chắc chắn không bằng một phần tâm thương yêu của người làm cha mẹ đối với con cái của mình, cho nên những thế hệ sau, cái nhân tố này thường hay bị lãng quên, bị vứt bỏ. Con cái từ nhỏ không có được sự chăm lo của tình

thân, nên sau khi lớn lên mới bắt hiểu, mới phản nghịch, nhân phẩm, nội tâm đã bị ô nhiễm, điều này tạo thành tai nạn to lớn đối với xã hội. Thế gian này ngày nay, ngọn nguồn của thiên tai nhân họa, nguồn gốc là ở đâu vậy? Chúng ta phải tỉ mỉ mà nghiên cứu thảo luận, phải tìm cho ra, nguồn gốc đó đều ở giáo dục. Đặc biệt là giáo dục thời thơ ấu, cổ nhân hiểu rõ đạo lý này, biết được sự đáng sợ của nhân quả, cho nên đối với việc nuôi dạy trẻ thơ, không gì là không toàn tâm toàn lực, đem nó xem thành việc lớn hàng đầu của đời người để làm. Trung Quốc chúng ta từ xưa tới nay là tổ tông tương truyền, cho nên quốc gia dân tộc này của chúng ta ở thế gian này mấy ngàn năm vẫn không bị diệt vong, đạo lý gì vậy? Quyết không phải là may mắn, đặc lực nơi giáo dục của cổ thánh tiên hiền. Trung Quốc hiện nay tại sao lại suy yếu như vậy? Chính là trong một hai trăm năm gần đây đã dần dần đánh mất đi giáo dục của cổ thánh tiên hiền; thấy đều mê muội sinh ngoại, cho rằng mặt trăng nước ngoài tròn hơn mặt trăng Trung Quốc, ngu muội đến mức độ này, cho nên người thế hệ này mới sống vất vả như vậy, chịu nhiều tai nạn như vậy.

Hiện nay tai nạn lại nhiều hơn, lại nghiêm trọng hơn; nạn nước, nạn lửa, nạn gió, động đất, tai họa thiên nhiên không có cách gì phòng chống. Phật nói cho chúng ta biết, tai họa này do đâu mà có vậy? Nạn nước do tâm tham mà có, chúng ta đem tâm tham đoạn trừ thì nạn nước sẽ không còn nữa; nạn lửa do tâm sân giận mà có, chiến tranh là thuộc về nạn lửa, sinh ra từ sân giận; nạn gió phát sinh ra từ ngu si; động đất sinh ra từ bất bình. Nếu như mọi người đều biết tu “thanh tịnh, bình đẳng, giác” thì những tai nạn này sẽ không còn nữa, cho dù có thì cũng rất nhẹ, sẽ không tạo thành tổn hại. Lời nói này ai có thể tin? Nếu không phải người thâm nhập kinh tạng, người thật sự rõ lý thì khi bạn nói với họ, họ sẽ nói là bạn nói lời điên rồ, bạn là mê tín, không có chứng cứ khoa học. Cho nên chỉ có người thâm nhập kinh tạng, tâm địa thanh tịnh, nghe thấy lời nói này mới gật đầu khẳng định là có đạo lý.

Đồng học chúng ta, tôi đã nói qua với mọi người, khoác lên người chiếc áo cà-sa này, làm đệ tử Phật, việc chúng ta phải làm là gì? Sứ mạng của chúng ta là gì? Nếu như không thể hết lòng nỗ lực hoàn thành sứ mạng mà Phật-đà chỉ dạy thì chính là điều mà cổ nhân nói là “dưới áo cà-sa mất thân người”. Dưới áo cà-sa mất thân người thì sẽ đi về đâu? Đến địa ngục. Cho nên tổ sư đại đức là người sáng tỏ, tại sao không khuyên người ta xuất gia vậy? Khuyên người ta xuất gia thì dễ, nếu người này xuất gia mà không làm được, không thể hoàn thành sứ mệnh mà Phật-đà chỉ dạy thì chẳng phải bạn đã đưa họ đến địa ngục rồi hay sao?

Không xuất gia thì chưa chắc bị đọa địa ngục, xuất gia là chắc chắn đọa địa ngục, trong ngàn ngữ có nói “trước cửa địa ngục tăng đạo nhiều”, lời nói này không phải không có đạo lý. Cho nên đã xuất gia rồi thì nhất định phải hết lòng học tập cho thật tốt, đem lời giáo huấn của Phật giới thiệu cho tất cả đại chúng, giảng rõ ràng, giảng tường tận cho tất cả đại chúng. Hơn nữa, bản thân còn phải hết lòng nỗ lực y giáo phụng hành, như vậy mới là đệ tử tốt của Phật, mới chân thật là đạo sư của trời người. Tốt rồi, hôm nay thời gian đã hết, chúng ta giảng đến chỗ này.